

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๔

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุพลเถียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายสุเมธ อุพลเถียร ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชี ฯ ภายในกำหนด ผู้ถูกร้องก็มีได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง และผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลกรณีไม่ยื่นบัญชี ฯ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปที่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง นายหนูพิศ อุพลเถียร ซึ่งเป็นนำของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้งสองฉบับ นอกจากนี้ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี ฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงการไม่ยื่นบัญชี ฯ เสมียนในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับไว้ ต่อมาเจ้าพนักงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยสอบปากคำพยานบุคคล และผู้ถูกร้องรวมเจ็ดคน ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ สรุปได้ว่า ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ซอย ๑๖

ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และอาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๔ อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น หลังจากที่พ้นตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ได้รับหนังสือแจ้งให้ยื่นบัญชี ฯ จากผู้ร้องสองครั้ง และจากสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น หนึ่งครั้ง ผู้ร้องเตรียมยื่นบัญชี ฯ แต่ข้อมูลหายไปและผู้ถูกร้องมีงานมาก จึงหลงลืมไม่เจตนาหรือตั้งใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อมาผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ แต่ล่วงเลยเวลาที่กำหนดให้ยื่นถึงสองร้อยเจ็ดสิบสามวัน

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่แสดงถึงเหตุผลที่มีได้ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชี ฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องตั้งใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงได้ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ ชี้แจงว่าไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันมิได้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง และยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของผู้ถูกร้อง เพื่อมิให้เป็นการยุ่งยากในการพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีฝ่ายเดียวได้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ พิจารณาแล้ว ได้ความว่า ในชั้นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกร้องโดยตรงและแจ้งผ่านสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นหลายครั้ง ผู้ถูกร้องก็ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบจนเจ้าพนักงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ผู้ถูกร้องจึงให้การว่า เคยได้รับหนังสือจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้แจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบสองครั้ง ได้เตรียมเอกสารเพื่อยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ แต่เอกสารและข้อมูลที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์หายไป ต่อมา มีงานมากจึงหลงลืมและไม่ได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ หลังจากล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ยื่นถึงสองร้อยเจ็ดสิบสามวัน แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่สนใจที่จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และในชั้นพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญผู้ถูกร้องก็มีได้ชี้แจงให้เห็นเป็นอย่างอื่น ตรงกันข้ามกลับยื่นคำแถลงว่าไม่ประสงค์จะต่อสู้คดี ยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดีทางการเมืองของผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ